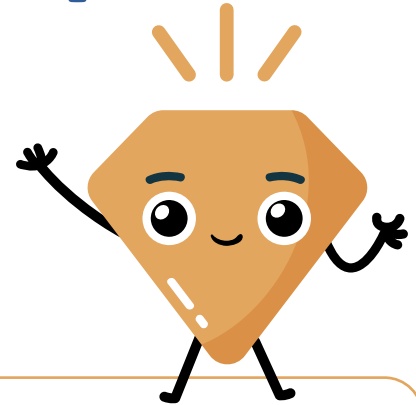

Inhoudsopgave

Blok 1

Lesweek			Blz.	Gemaakt?	Eventuele opmerkingen
1	1	Contaminatie	04	☐	
	2	Raadsel verzinnen	06	☐	.....
	3	Taalmachine	09	☐	
2	1	Kruiswoordpuzzel	10	☐	
	2	Geheimtaal met lettervervangng	11	☐	.....
	3	Een dag als directeur	12	☐	
3	1	Hernoemen	13	☐	
	2	Woordzoeker oplossen	18	☐	.....
	3	Klinkende woorden	19	☐	
4	1	Haiku	20	☐	
	2	Zweedse cijfercode	24	☐	.....
	3	Omgekeerde woorden	25	☐	
5	1	Retorische vraag	26	☐	
	2	Eigen taalspel of -puzzel verzinnen	30	☐	.....
	3	Woordenraket	33	☐	
6	1	Woordenschat: spanning	34	☐	
	2	Rebuspuzzel	37	☐	.....
	3	Allergische woorden	38	☐	
7	1	Lingo	40	☐	
	2	Letterlijk en figuurlijk taalgebruik	42	☐	.....
	3	Vri-vra-vreemde taal	47	☐	
8	1	Contaminatie	48	☐	
	2	Kruiswoordpuzzel	49	☐	
	3	Retorische vraag	50	☐	.....
	4	Woordenschat: spanning	51	☐	

1) Contaminatie

Kijk de video

1A. Bedenk twee contaminaties die je kunt maken van deze twee uitdrukkingen.

- aan de bel trekken
- op de rem trappen

Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

op de bel trappen

aan de rem trekken

1B. Van welke twee zinnen zijn deze contaminaties gemaakt?

- Het weegt zwaar.

Het weegt veel.

Het is zwaar.

- Ik doe het overnieuw.

Ik doe het over.

Ik doe het opnieuw.

- Ik zal wat woorden wegschrappen.

Ik zal wat woorden weghalen.

Ik zal wat woorden schrappen.

1C. Bedenk contaminaties waarbij je twee spreekwoorden combineert.

- Waar een wil is, is een weg.
- Na regen komt zonneschijn.

Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

Waar een wil is, komt zonneschijn.

- Een goed begin is het halve werk.
- Alle begin is moeilijk.

Alle begin is het halve werk.

- Twee vliegen in één klap slaan.
- Het is een fluitje van een cent.

Het is een fluitje in één klap.

1D. Kies zelf twee uitdrukkingen of spreekwoorden en maak er een contaminatie mee.

Verschillende antwoordmogelijkheden

Blank writing area with horizontal lines for creating a contamination.

2A. Verzin drie raadsels met twee antwoorden.

Raadsel 1:

Verschillende mogelijkheden,
bijvoorbeeld:

Bedenk twee antwoorden voor je raadsel.

een kaars en een lamp

Bedenk een passende omschrijving.

Ik kan licht geven en je vindt me in bijna

ieder huis. Wat kan ik zijn?

Raadsel 2:

Verschillende antwoordmogelijkheden

Bedenk twee antwoorden voor je raadsel.

Bedenk een passende omschrijving.

Lined writing area with alternating shaded and unshaded horizontal lines for writing a description.

Raadsel 3:

Verschillende antwoordmogelijkheden

Bedenk twee antwoorden voor je raadsel.

Lined writing area with alternating shaded and unshaded horizontal lines for writing two answers.

Bedenk een passende omschrijving.

Lined writing area with alternating shaded and unshaded horizontal lines for writing a description.

Kan iemand anders jouw raadsels oplossen?

2B. Maak nu een raadsel met drie of meer antwoorden.

Bedenk eerst drie (of meer) antwoorden.

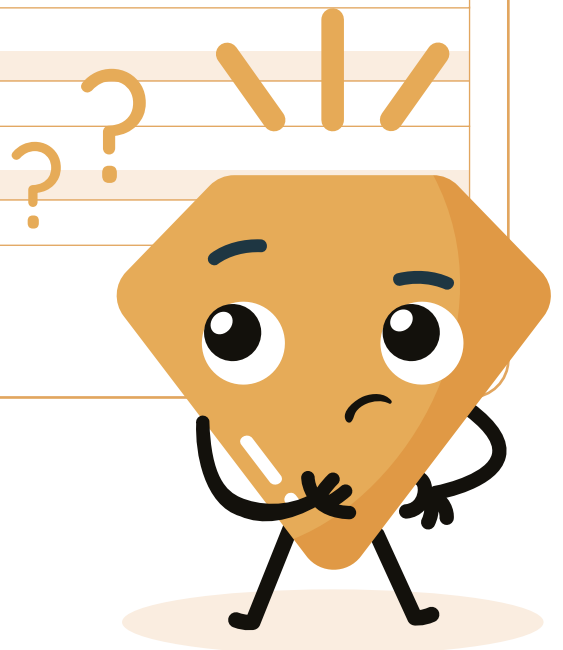
Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

regen, hagel en sneeuw

Bedenk een passende omschrijving.

Ik val uit de wolken naar beneden en verdwijn
uiteindelijk in de grond. Wat kan ik zijn?

Kan iemand anders jouw raadsel oplossen?

3. Stel je voor dat je een bijzondere machine uitvindt die woorden kan veranderen. Zodra je een woord in de machine stopt, komt er aan de andere kant een nieuw woord uit. Misschien veranderen er letters, verdwijnen er letters of verandert het woord totaal.

Teken jouw machine en bedenk:

- Hoe ziet hij eruit? (Heeft hij knoppen, hendels, een scherm of een tandwiel?)
- Hoe werkt hij? (Draait hij? Komt er een woord uit een buis, lade of rookwolk?)
- Heeft hij een naam en extra bijzondere details?

Schrijf daarna minimaal vier woorden op, stop ze (denkbeeldig) in je machine en noteer de nieuwe woorden met een uitleg. Probeer er ook een zin mee te maken!

Verschillende antwoordmogelijkheden

Een dag als
directeur
(verbeelding)

Geheimtaal
met letterver-
vangning
(mix)

Kruiswoord-
puzzel
(taalpuzzel)

1) Kruiswoordpuzzel

Kijk de video

1. Los de puzzel op.

	¹ O	² M	³ A		⁴ B	I	⁵ P	S
⁶ S		⁷ T	A	⁸ A	I		O	
⁹ T	¹⁰ O	T		¹¹ L	E	¹² V	E	¹³ R
¹⁴ O	P	E	¹⁵ N		¹⁶ L	I	V	E
¹⁷ K	E	R	E	¹⁸ N		¹⁹ L	E	S
	R		²⁰ M	U	²¹ I	L		T
²² K	A	N	O		²³ A	A	P	

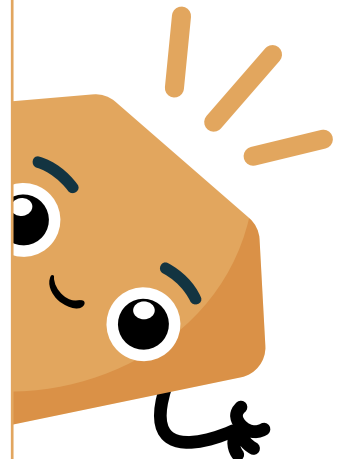
Van links naar recht

1 moeder van vader 4 billen 7 munt 9 vrouwenstem in een koor 11 mens-...-je-niet 14 handelsnaam 16 telwoord 17 buit van een roofdier 19 honderd gram 20 plak 22 bol wol 23 zit onder je mond

Van boven naar beneden

2 ondergrondse 3 roep je bij pijn 4 deel van een servies 5 open ruimte in een stad 6 boks..ioen 8 zangnoot 10 studeren 12 hij eet veel, want hij is in de ... 13 overblijfsel 15 hoeveel ... dit shirt? 18 binnen 21 Europees Kampioenschap

O₁ R₁₃ K₂₃ A₉ S₂₀

2) Geheimtaal met lettervervangning

Kijk de video

Lesweek 2 - groep 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	w	v	x	y	z
i	x	h	a	u	w	l	c	j	z	l	k	q	p	e	o	y	v	t	s	d	r	f	b	m	n

2A. Wat staat hier? Ontcijfer het.

N e u l   c j u v   p i i v   a u   t h c i s .

Zoek hier naar de schat.

2B. Maak nu zelf een geheimtaal.

Vervang eerst alle letters en maak dan een geheim bericht.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	w	v	x	y	z

Kan een ander jouw bericht ontcijferen?

Verschillende antwoordmogelijkheden

2C. Maak nog een andere geheimtaal.

Vervang nu eerst de klinkers door andere klinkers zodat de woorden beter uit te spreken zijn.

En kun je ook een oplossing bedenken zodat de tweetekensklanken goed zijn uit te spreken?

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	w	v	x	y	z

Kan een ander jouw bericht ontcijferen?

Verschillende antwoordmogelijkheden

3. Stel dat jij één dag de baas bent op school. Wat zou je veranderen? Mag er langer pauze zijn? Of begin je later? Zou je strenge regels maken of juist gekke dingen doen?

Schrijf in minimaal zes zinnen op wat je die dag zou regelen.

Verschillende
antwoordmogelijkheden

Lined writing area for student response.

Klinkende
woorden
(verbeelding)

Woordzoeker
(taalpuzzel)

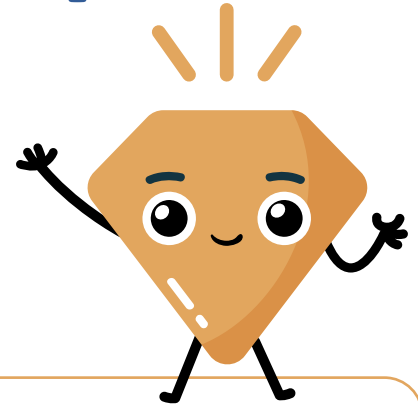

Hernoemen
(creatief
denken)

1) Hernoemen

Kijk de video

1. Verzin voor elk woord vier nieuwe woorden die niet bestaan. Leg ook uit waarom deze woorden passen bij het object.

Verschillende mogelijkheden,
bijvoorbeeld:

paraplix

want

dit lijkt op het woord

paraplu

flapklap

want

je kunt hem

uitklappen

regenvanger

want

hij vangt de regen op

druppelno

want

hij houdt druppels

tegen

Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

wiebelaar

want

hij wiebelt

floepflap

want

zo klinkt het geluid als

hij beweegt

slingerplank

want

hij kan heen en weer

slingeren

zwungel

want

zwungelen klinkt als

heen en weer gaan

Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

timmeraar

want

je timmert ermee

kloppandoor

want

je kunt ermee

kloppen

spijkerklapper

want

je geeft een klap op

een spijker

rambammer

want

je kunt ermee

rammen

Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

fladdero

want

hij fladdert

viervleugelaar

want

hij heeft vier vleugels

vloenderoes

want

dit woord lijkt op

vlinder

bloemzoeker

want

een vlinder zoekt

bloemen

Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

pentus

want

dit lijkt op het woord

pen

skrivix

want

'skri' klinkt als

schrijven

inktalor

want

er zit inkt in

verhaalmaker

want

je schrijft er verhalen

mee

2. Los de woordzoeker op.

Een spelletje Risk

E	V	A	R	T	I	L	L	E	R	I	E
I	V	E	R	L	I	E	Z	E	N	N	I
G	G	E	R	L	A	N	D	E	N	W	T
E	T	P	Y	G	E	I	L	L	A	I	A
T	S	L	E	G	E	R	L	E	P	S	N
A	W	U	A	L	B	L	U	E	A	S	I
R	I	J	S	L	A	N	D	I	J	G	J
T	S	E	J	T	R	A	A	K	K	L	M
S	P	E	E	L	B	O	R	D	E	E	O
S	K	A	Z	A	C	H	S	T	A	N	C

ARTILLERIE

BLAUW

COMBINATIE

EGYPTE

GEEL

IJSLAND

INWISSELEN

JAPAN

KAARTJES

KAZACHSTAN

LANDEN

SPEELBORD

SPELLEIDER

SPELREGELS

STRATEGIE

VERGELIJKEN

VERLIEZEN

G E L U K

3. Je ziet een lijst met verschillende woorden. Sommige woorden klinken misschien mooi en prettig, terwijl andere woorden juist raar of minder fijn klinken. Waarschijnlijk ken je van een aantal woorden de betekenis niet, maar dat is voor deze opdracht niet erg. Zelfs als je de betekenis van een woord niet kent, kun je vaak toch een gevoel krijgen bij hoe het klinkt.

Zo ga je aan de slag:

1. Lees alle woorden op de lijst hardop. Luister goed naar hoe ze klinken.
2. Kies vijf woorden die jij mooi vindt klinken. Klinken ze bijvoorbeeld zacht, vrolijk, spannend of zangerig? Geef deze woorden een kleur en schrijf op waarom je ze mooi vindt.
3. Kies vijf woorden die jij juist niet zo mooi vindt klinken. Geef deze een andere kleur en schrijf op waarom je ze minder fijn vindt.

abominabel
ambivalent
bitter
bombastisch
claxon
dissonant
dof
echo
fluisteren
frivool
geruis
glanzen

hars
indringend
juveniel
kordaat
knisperen
lamentabel
luchtig
maanlicht
murmelen
nonchalant
onomatopee
orbit

paradox
quotum
rammelen
ruw
schuim
sereen
tinkelen
vergankelijk
vloeiend
weemoedig
xylofoon
zegevieren

De mooie woorden hebben de kleur:

Ik vind ze mooi, omdat:

De niet zo mooie woorden hebben de kleur:

Ik vind ze niet zo mooi, omdat:

Bedenk nog een woord dat je mooi vindt klinken:

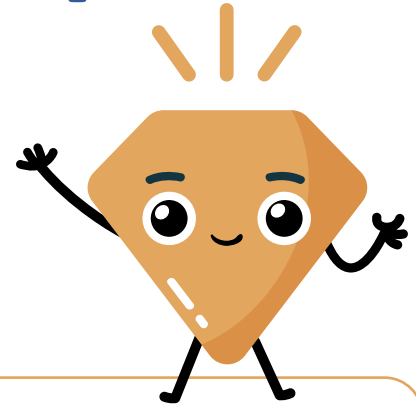
Omgekeerde
woorden
(verbeelding)

Zweede
cijfercode
(taalpuzzel)

Haiku
(gedicht)

1) Haiku

Kijk de video

1A. Bedenk een onderwerp en schrijf er woorden omheen die ermee te maken hebben.

Verschillende
antwoordmogelijkheden

Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

1B. Schrijf een eerste versie. Controleer en verbeter je haiku.

Vlinder in de zon

Fladderend van bloem naar bloem

Onbezorgd en vrij

1C. Schrijf de haiku nu zo mogelijk mooi op. Je mag er iets bij tekenen.

Verschillende antwoordmogelijkheden

1D. Als je wilt, mag je hier nog een extra haiku maken.

Denk na over het onderwerp:

Verschillende
antwoordmogelijkheden

Maak een eerste versie, controleer en verbeter.

2. Los de puzzel op.

VERJAARDAG	↓	M	SYMBOOL VAN DE HOOP	↓	A	LUCHTBLAAS	↓	B	PLASTIC BOUW-STEENTJES	↓	L	OP GEEN ENKELE PLAATS						
STUKMAKEN		1	DAMESKLE-DINGSTUK		2			3	HEEL GROTE SCHUUR		4							
↙		V	↓	R	↓	N	↓	I	↓	E	↓	L	↓	E	↓	N	↓	
		5		6		7		8		9		6		4		6		8
MANNETJE VAN EEN GEIT	→	B		O		K	SLAPER	→	L		O		G		E			
BALIE		3		10		11	TE MIDDEN VAN		4		10		1		6			
↙		L		O		K	↓	E	↓	T	DEEL VAN HET HOOFD	→	O		O		R	
		4		10		11		6		12	WAT JE AAN IETS HEBT		10		10		7	
VERSCHRIJKELIJK		O			KOE	→	R		U		N		D		KRIEBELEN		G	
		10			SMEERSEL VOOR IN JE HAAR		7		13		8		14				1	
↙		E		R	↓	G	VRIENDJE VAN WISKE	→	S		U		S		K		E	
		6		7		1	INWENDIG ORGAAN		15		13		15		11		6	
VERHAALTJE	→	T		E		K	↓	S		T	BINNEN	→	I		N			
... EN HET BEEST		12		6		11		15		12	... KEN JIJ DE MOSSELMAN?		9		8			
↙		B		E		L		L		E	GETAL	→	Z		E		S	
		3		6		4		4		6	HEVIG		16		6		15	
AUTO-WEDSTRIJD		D			ANDER WOORD VOOR INSPANNING	→	I		N		Z		E		T		GROOT VAN LENGTE	
		14			LUCHTIG GEBAK		9		8		16		6		12			
↙		R		A	↓	C		E	ZOOGDIER	→	E		G		E		L	
		7		2		17		6	TEXEL IS EEN ...DENEILAND		6		1		6		4	
GRAAN SOORT	→	T		A		R	↓	W		E	SCHUIFBAK	→	L		A			
SNELLE TREKKENDE BEWEGING		12		2		7		18		6	MIJ		4		2			
↙		R		U		K	... EN BENEN	→	A		R		M		E		N	
		7		13		11		2		7		19		6		8		
JONGE VROUW	→	M		E		I		D	GRIEZELIG	→	E		N		G			
		19		6		9		14		6		8		1				

3. Wat als je woorden achterstevoren leest? Dan krijg je grappige, vreemde of mysterieuze woorden! Je kunt er zelf een betekenis bij bedenken. Misschien is jouw nieuwe woord een dier, een emotie of een gek voorwerp.

Bijvoorbeeld: appel wordt 'leppa' en dat is misschien wel een vogel met een hele grote snavel.

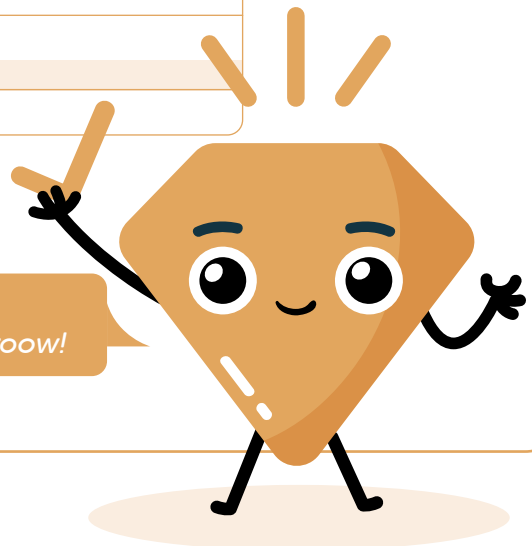
Bedenk tien woorden en schrijf ze op. Schrijf ze daarna achterstevoren op.

Kies de drie leukste en bedenk er een betekenis bij. Je mag er ook een tekening bij maken.

Blank lined writing area for student responses.

Verskillende antwoordmogelijkheden

*ki neb lod po
edreekegmo nedroow!*

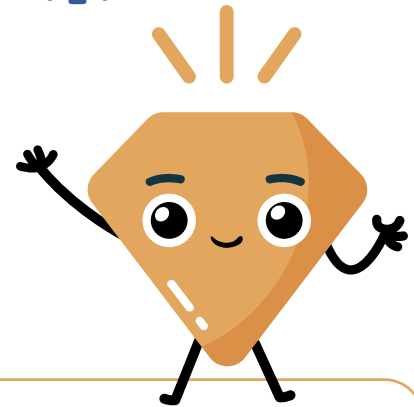

Retorische
vraag
(stijlfiguur)

Eigen taalspel
of -puzzel
verzinnen
(mix)

Woordenraket
(verbeelding)

1) Retorische vraag

Kijk de video

1A. Welke vragen zijn retorische vragen? Vink ze alle tien aan.

- Moet ik je nog honderd keer waarschuwen?
- Kun je uitleggen waarom je dat deed?
- Hoe fijn is het als iemand je troost?
- We hadden toch afgesproken om niet te rennen door de gang?
- Waarom heb je je huiswerk niet gemaakt?
- Moet ik soms alles opruimen wat jij laat liggen?
- Denk je dat je morgen kunt spelen?
- Vind je het normaal om zo'n lawaai te maken?
- Is het nou zó moeilijk om even stil te zijn?
- Denk je dat de stoelen zichzelf aanschuiven?
- Moet je naar muziekles vanmiddag?
- Denk je dat het geld op mijn rug groeit?
- Vind jij het soms fijn als iedereen je spullen gebruikt zonder het te vragen?
- Hoeveel tijd heb je nog nodig om dit af te maken?
- Wie heeft er nou geen zin in een ijsje?

1B. Lees het verhaal rustig door en onderstreep de retorische vragen.

Kun je ze alle vier vinden?

Noah loopt met een bal door de woonkamer. Hij legt de bal op zijn voet en probeert hem te laten balanceren. 'Dat kan ik makkelijk', mompelt hij tegen zichzelf. Maar dan rolt de bal onverwachts weg en raakt de hoek van de salontafel. Pats! Een harde klap klinkt door de kamer.

Noah kijkt geschrokken op. De vaas op de tafel ligt in stukken op de grond. 'Oh nee... waarom doe ik dat nou?', mompelt hij. Hij weet dat dit mis is. Wat nu? Zijn vader hoort het geluid en komt snel de kamer binnen. 'Noah, de vaas!', zegt hij streng. Noah voelt zijn hart bonken. 'Eh... ik speelde met de bal. Sorry pap', mompelt Noah met een rood hoofd. Zijn vader fronst en kijkt naar de scherven. 'Hoe vaak heb ik gezegd dat je niet met een bal in de woonkamer mag spelen?', vraagt hij. Noah haalt zijn schouders op, maar eigenlijk weet hij dat zijn vader gelijk heeft.

'Noah,' zegt zijn vader na een korte stilte, 'ik wil dat jij dit zelf opruimt.' Noah knikt. 'Ik begrijp het, pap. Ik ga het opruimen.' Hij pakt een stoffer en blik en begint de scherven op te ruimen. 'Waar moet ik de scherven laten?', vraagt hij. 'Gooi ze maar in de container', zegt zijn vader.

Noah gooit de scherven weg en gaat op de bank zitten. Zijn vader komt naast hem zitten. 'Noah, ik snap dat je het niet expres deed. Maar denk voortaan even na voordat je iets doet, oké?' Noah kijkt naar zijn schoenen. 'Ja, ik zal niet meer met een bal in de woonkamer spelen. Het was stom van me.'

Zijn vader glimlacht. 'Fouten maken mag, Noah. Wie maakt er nou geen fouten? Maar wat belangrijk is, is dat je ervan leert.' Noah knikt. 'Het zal niet meer gebeuren. Morgen ga ik lekker buiten oefenen', zegt hij.

'Dat klinkt als een goed plan', zegt zijn vader. 'En we kunnen nu ook wel samen even een balletje trappen buiten.' Dat laat Noah zich geen twee keer zeggen. Hij pakt de bal en samen gaan ze naar buiten om te voetballen.

1C. Bedenk retorische vragen bij de situaties.

Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

Iemand gooit afval op de grond.

Denk je dat het afval vanzelf in de
prullenbak springt?

Je vriend vraagt of je op zijn feestje wil komen.

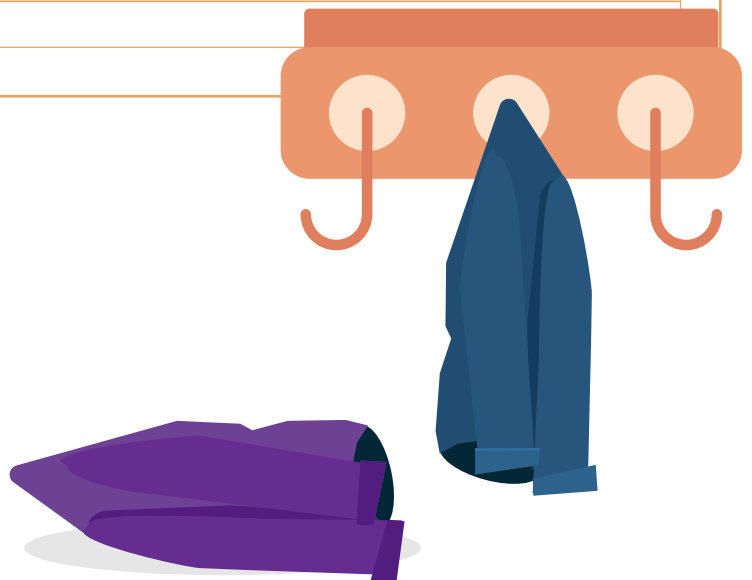
Wie heeft er nou geen zin in een feestje?

Iemand gooit zijn jas naast de kapstok.

Denk je dat die jas zichzelf aan de
kapstok hangt?

Iemand duwt een ander.

Vind jij het fijn als anderen dat bij jou
doen?

1D. Schrijf een gesprekje tussen twee personen waarin een retorische vraag voorkomt. Je mag het gesprekje ook als een korte strip tekenen.

A large rectangular area with horizontal lines for writing a dialogue or drawing a comic strip. The lines are evenly spaced and cover most of the page's width and height.

Verschillende antwoordmogelijkheden

2) Eigen taalspel of -puzzel verzinnen

Kijk de video

Lesweek 5 - groep 5

2A. Bedenk wat voor taalspel of -puzzel je wilt maken en vul het veld met jouw idee.

Denk aan de checklist:

- Het doel is duidelijk.
- Het is speelbaar.
- Het is niet te makkelijk of te moeilijk.

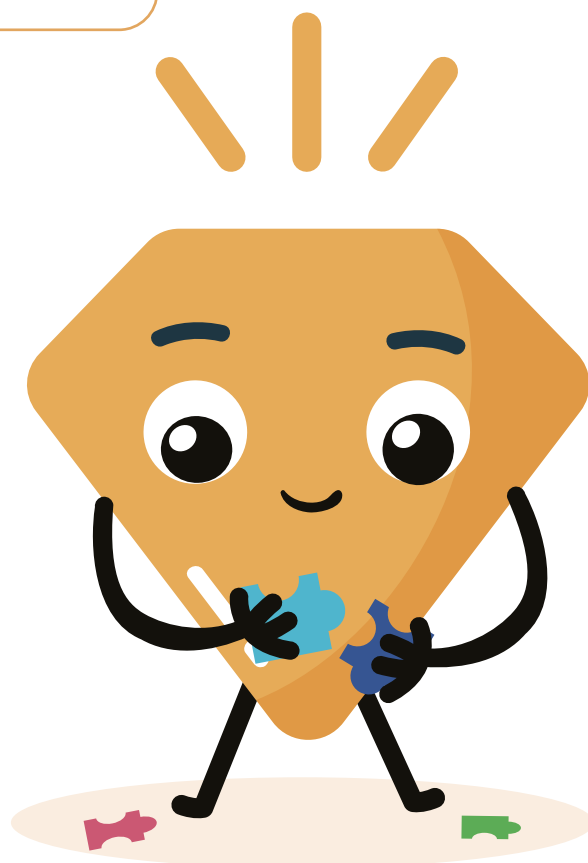
Verschillende
antwoordmogelijkheden

2B. Geef je spel of puzzel een pakkende titel.

2C. Als je wilt, kun je extra regels toevoegen.

2D. Laat je ontwerp testen door iemand anders.

Wie weet kun je het nog leuker maken met de feedback die je krijgt.

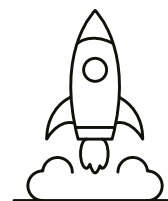

Ruimte voor een nette versie of een extra taalspel of -puzzel:

3. Stel je voor dat woorden de brandstof zijn voor een raket die naar een verre planeet vliegt. Welke woorden zou je daarvoor kiezen?

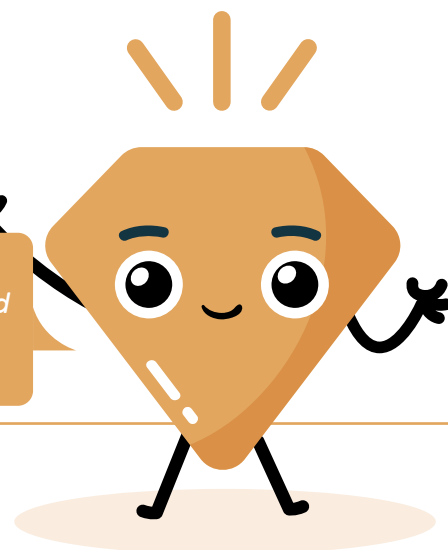
Bedenk minstens tien woorden die als brandstof voor jouw raket dienen.

Teken een raket en schrijf de woorden er op een creatieve manier bij.

Verschillende antwoordmogelijkheden

Extra uitdaging:
Bedenk een nieuw woord
dat de kracht van jouw
raket extra versterkt.

Allergische
woorden
(verbeelding)

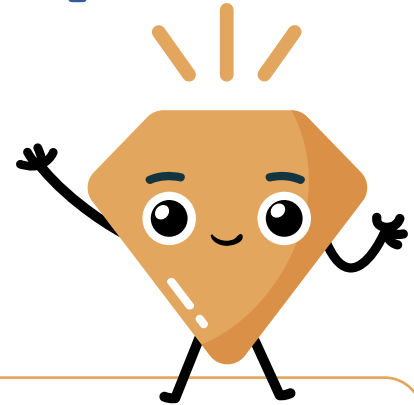
Rebuspuzzel
(taalpuzzel)

Woordenschat:
spanning

Kijk de video

1) Woordenschat: spanning

1A. Lees het verhaal en kies een woord dat jij er het beste bij vindt passen.

Vind je het boeiend, meeslepend, adembenemend, bloedstollend of huiveringwekkend? Of is er een ander woord dat jij er goed bij vindt passen? Schrijf ook op waarom je dat vindt.

De verlaten gymzaal

Felix is alleen in de gymzaal. Hij is na schooltijd teruggekomen om zijn tas op te halen. De grote ruimte is donker. Slechts een paar zwakke lampen werpen een flauw licht over de vloer. Het is stil. Alleen het zachte geluid van zijn voetstappen weerkaatst tegen de muren.

Hij loopt snel naar de hoek waar hij zijn tas heeft laten liggen. Terwijl hij hem oppakt, voelt hij een vreemd, kriebelend gevoel in zijn nek. Het lijkt alsof iemand naar hem kijkt. Hij werpt een blik over zijn schouder, maar de gymzaal is leeg. Net als hij naar de deur wil lopen, hoort hij iets. Boink... boink... boink. Het geluid van een stuiterende bal. Hij blijft staan en kijkt om zich heen. Midden op de vloer ziet hij een basketbal langzaam rollen, alsof iemand hem net heeft laten vallen. 'Hallo?' roept Felix. Zijn stem klinkt hard en vreemd in de stilte. Er komt geen antwoord. Het enige wat hij hoort, is het zachte rollen van de bal, die uiteindelijk tegen de muur tot stilstand komt.

Felix slikt en probeert zichzelf te kalmeren. 'Het is vast de wind', mompelt hij tegen zichzelf, al weet hij best dat dat niet klopt. Hij draait zich om en loopt snel naar de deur. Maar als hij bijna bij de uitgang is, hoort hij het geluid weer. Boink... boink... boink. Het klinkt nu harder en sneller, alsof iemand de bal vlak achter hem stuitert. Hij draait zich langzaam om. Er is niemand. Of toch wel? Felix voelt zijn adem versnellen. Hij weet dat hij weg moet, maar zijn voeten voelen loodzwaar. Een koude rilling loopt over zijn rug. Dan draait hij zich snel om, laat zijn tas vallen en rent zo hard als hij kan de gymzaal uit. Zijn hart bonkt in zijn keel...

Verschillende antwoordmogelijkheden

Taallijn

Dit verhaal vind ik...

Blank writing area for the first question.

omdat...

Blank writing area for the second question.

1B. Bedenk een spannend moment dat je zelf hebt meegemaakt.

Misschien keek je wel een spannende film, las je een spannend boek, had je een nachtmerrie of gebeurde er iets anders spannends. Schrijf hierover een kort verhaal en gebruik minstens twee woorden die je geleerd hebt.

Verschillende antwoordmogelijkheden

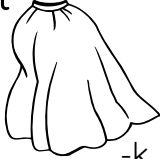
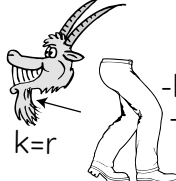

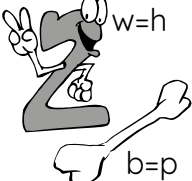

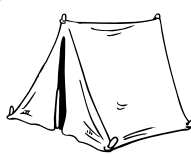
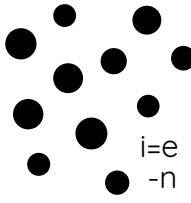

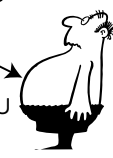
Large blank writing area for the 1B question.

2) Rebuspuzzel

Lesweek 6 - groep 5

2. Los de puzzel op.

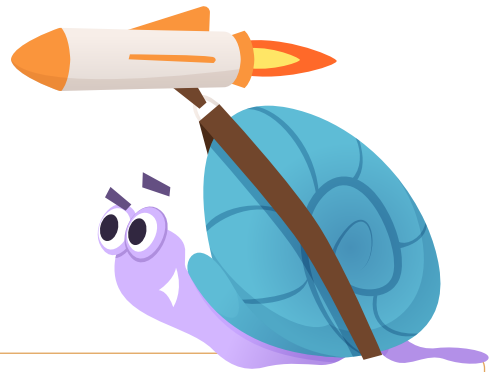
 n s=d	 st -k	 k=r -b -n	 -f
 -h ng=ce			
 -d o=e			
 C t=s			
 w=h b=p			
 l=k -k			
 nt=il	 i=e -n	 m=p	 -e -bu

N	S	S	I
A	C	T	R
T		R	
E	U	R	O
U			N
C	R	O	S
T			S
T	H	E	E
E		P	
K	I	P	P
L	E	T	K

Wat als deze woorden tóch samen zouden werken? Misschien krijg je dan gekke nieuwe dingen zoals een warme ijsblokjesmachine die ijs maakt dat nooit smelt. Of een zachte steen die je als kussen kunt gebruiken. Of een supersnelle slak die sneller is dan een auto.

Kies één vreemde combinatie en schrijf er een kort verhaaltje over. Maak er eventueel ook een tekening bij.

Blank writing area with horizontal lines for a student to write a story.

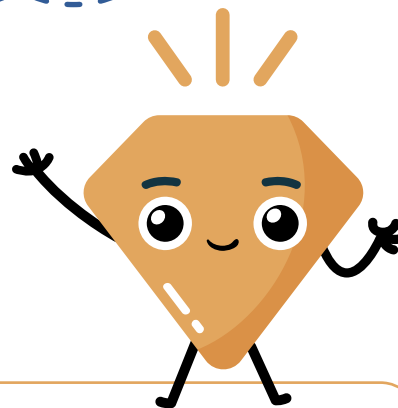
Vri-vra-
vremde taal
(verbeelding)

Letterlijk en
figuurlijk
taalgebruik
(mix)

Lingo
(taalspel)

1) Lingo

Kijk de video

1A. Speel het spel lingo samen met een ander.

Probeer elkaars vijfletter-woord in zo weinig mogelijk beurten te raden! Je kunt het meerdere keren spelen.

Verschillende antwoordmogelijkheden

A large rectangular writing area with horizontal lines and alternating shaded bands. The area is bounded by a thin orange line. It contains 20 rows of writing space. Each row consists of a white line, a light orange shaded band, and another white line. The shaded bands are positioned between the lines, creating a guide for letter height. The writing area is mostly empty, with a few faint blue dashed lines extending from the left and right edges of the page.

2A. Bedenk figuurlijke zinnen bij de letterlijke zinnen.

Hij kan heel goed zwemmen.

Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

Hij zwemt als een vis.

Zij kan heel goed zingen.

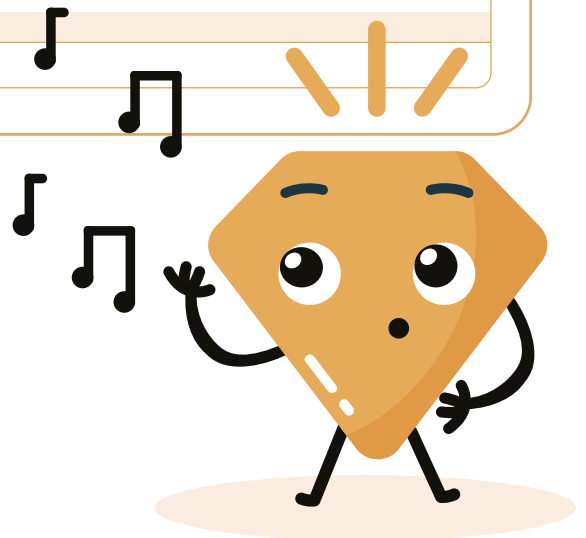
Zij zingt de sterren van de hemel.

Hij maakt zijn opdrachten heel snel.

Hij vliegt door zijn opdrachten.

Ik heb veel trek in eten.

Ik heb honger als een paard.

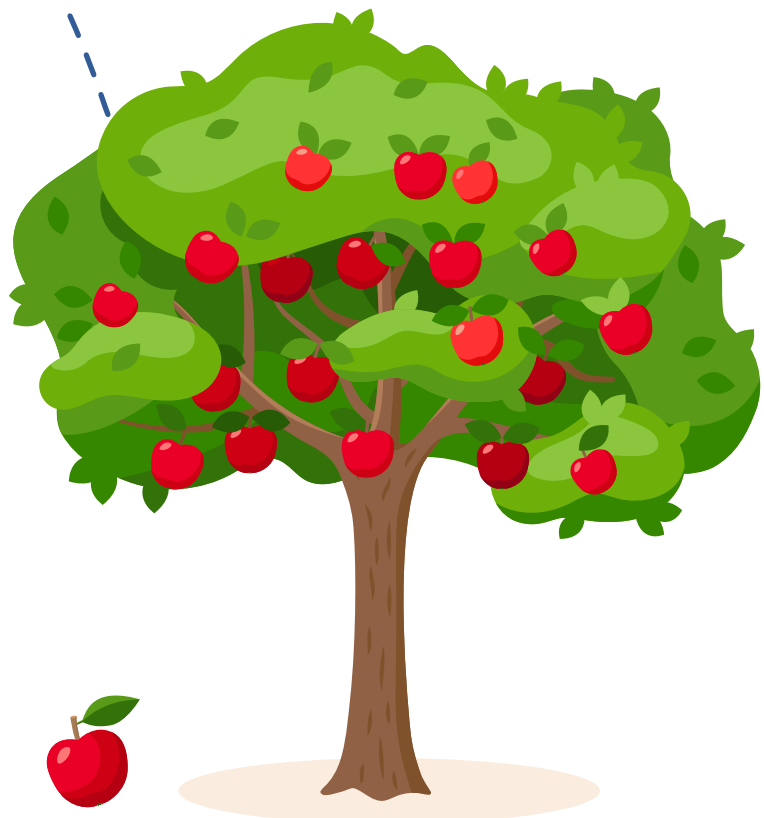
Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

2B. Bedenk twee spreekwoorden waarin figuurlijk taalgebruik zit.

Er gaat een belletje rinkelen.

Met de deur in huis vallen.

De appel valt niet ver van de boom.

2C. Bedenk bij de plaatjes een figuurlijke en een letterlijke zin.

Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

Ze zit met haar hoofd in de wolken.

Figuurlijk:

Three horizontal lines for writing a figurative sentence.

Ze is heel blij.

Letterlijk:

Three horizontal lines for writing a literal sentence.

Hij is een echte boekenwurm.

Figuurlijk:

Three horizontal lines for writing a figurative sentence.

Hij houdt van lezen.

Letterlijk:

Three horizontal lines for writing a literal sentence.

Ze heeft vlinders in haar buik.

Figuurlijk:

Three horizontal lines for writing, with the first line containing the text 'Ze heeft vlinders in haar buik.'

Ze is verliefd.

Letterlijk:

Three horizontal lines for writing, with the first line containing the text 'Ze is verliefd.'

Zij zwemt in het geld.

Figuurlijk:

Three horizontal lines for writing, with the first line containing the text 'Zij zwemt in het geld.'

Zij is heel rijk.

Letterlijk:

Three horizontal lines for writing, with the first line containing the text 'Zij is heel rijk.'

2D. Teken nu zelf een plaatje en bedenk er een figuurlijke en letterlijke zin bij.

Verschillende antwoordmogelijkheden

Figuurlijk:

Letterlijk:

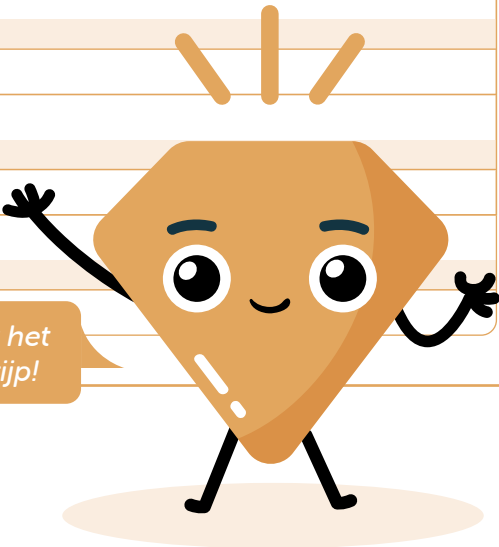

3. Stel je voor dat er een bijzondere taal bestaat waarin sommige woorden worden voorafgegaan door twee grappige, gekke lettergrepen. In deze taal wordt *banaan* bijvoorbeeld *bi-bo-banaan*, *helpen* verandert in *hi-ha-helpen* en *trampoline* misschien wel in *tri-tra-trampoline*.

Schrijf een kort verhaaltje waarin je woorden op deze manier verandert. Je kunt bijvoorbeeld een gesprek in een winkel bedenken waarin jij een medewerker iets vraagt. Gebruik in je verhaal minstens drie woorden in hun 'vreemde' variant.

Verschillende antwoordmogelijkheden

Lined writing area for the student's response.

Ik denk dat ik het begri-gra-grijp!

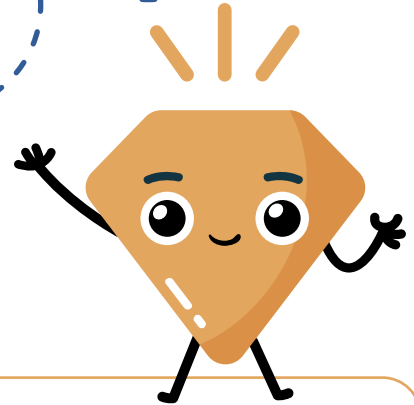

Contaminatie
(taalfenomeen)

Kruiswoord-
puzzel
(taalpuzzel)

Retorische
vraag
(stijlfiguur)

Woordenschat:
spanning

1) Contaminatie

Kijk de video

1A. Van welke twee zinnen is deze contaminatie gemaakt?

Ik ga het uittesten.

Ik ga het uitproberen.

Ik ga het testen.

1B. Bedenk een contaminatie bij deze twee spreekwoorden.

- In de aap gelogeed zijn.
- De hond in de pot vinden.

Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

In de hond gelogeed

Verschillende antwoordmogelijkheden

1C. Kies zelf twee uitdrukkingen of spreekwoorden en maak er een contaminatie van.

2) Kruiswoordpuzzel

2. Los de puzzel op.

	1 K	2 A	3 P		4 P	5 U	T	
6 B		7 B	R	A	A	F		8 S
9 R	A	C	E		10 R	O	E	T
A			11 T	IJ	D			O
12 V	A	13 S	T		14 O	15 A	S	E
O		16 L	I	T	E	R		L
	17 D	A	G		18 S	K	I	

Van links naar rechts:

1 hoofddeksel 4 vul aan: water..., echo..., afvoer ... 7 ander woord voor gehoorzaam 9 wedstrijd wie het snelst is 10 schoorsteenzwart 11 een klok geeft de ... aan 12 niet los 14 groene plek in de woestijn 16 inhoudsmaat 17 periode van vierentwintig uur 18 lange sneeuwglijlat

Van boven naar beneden:

2 alfabet 3 plezierig 4 plotseling 5 ongeïdentificeerd vliegend voorwerp 6 goed zo 8 zitmeubel 13 Duit...nd 15 woonboot

L₁₆ A₂ A₁₅ R₉ S₈

3A. Welke vragen zijn retorische vragen? Vink ze alle vijf aan.

- Denk je dat alles vanzelf komt aanwaaien?
- Wie houdt er nou niet van cadeautjes krijgen?
- Hoe laat begint de training?
- Zou je niet eens je kamer opruimen?
- Je gaat daar toch niet zoveel geld voor betalen?
- Wie heeft mijn rugtas gezien?
- Wie zegt er nou nee tegen een extra dagje vrij?

3B. Bedenk retorische vragen bij de situaties.

Iemand zit steeds te wiebelen op zijn stoel.

Zou je niet eens stil gaan zitten?

Iemand zit te krassen in zijn schrift.

Denk je dat dit te bedoeling is?

Bedenk nu zelf een situatie en een retorische vraag die erbij past.

Verschillende antwoordmogelijkheden

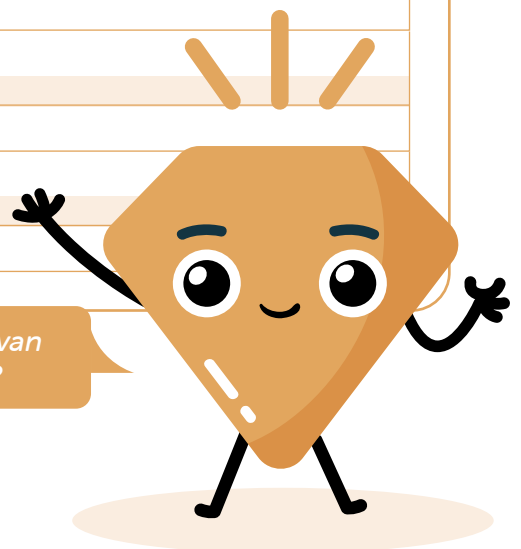

Wie houdt er nu niet van retorische vragen?

4) Woordenschat: spanning

Lesweek 8 - groep 5

4A. Geef elk woord een cijfer tussen 1 en 10, waarbij 1 een beetje spannend is en 10 ontzettend spannend.

adembenemend

9

Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

meeslepend

8

boeiend

7

bloedstollend

10

huiveringwekkend

10

4B. Bedenk een titel voor een spannend boek waarin je één van de vijf bovenstaande woorden gebruikt.

Verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld:

Adembenemende tocht door de jungle.